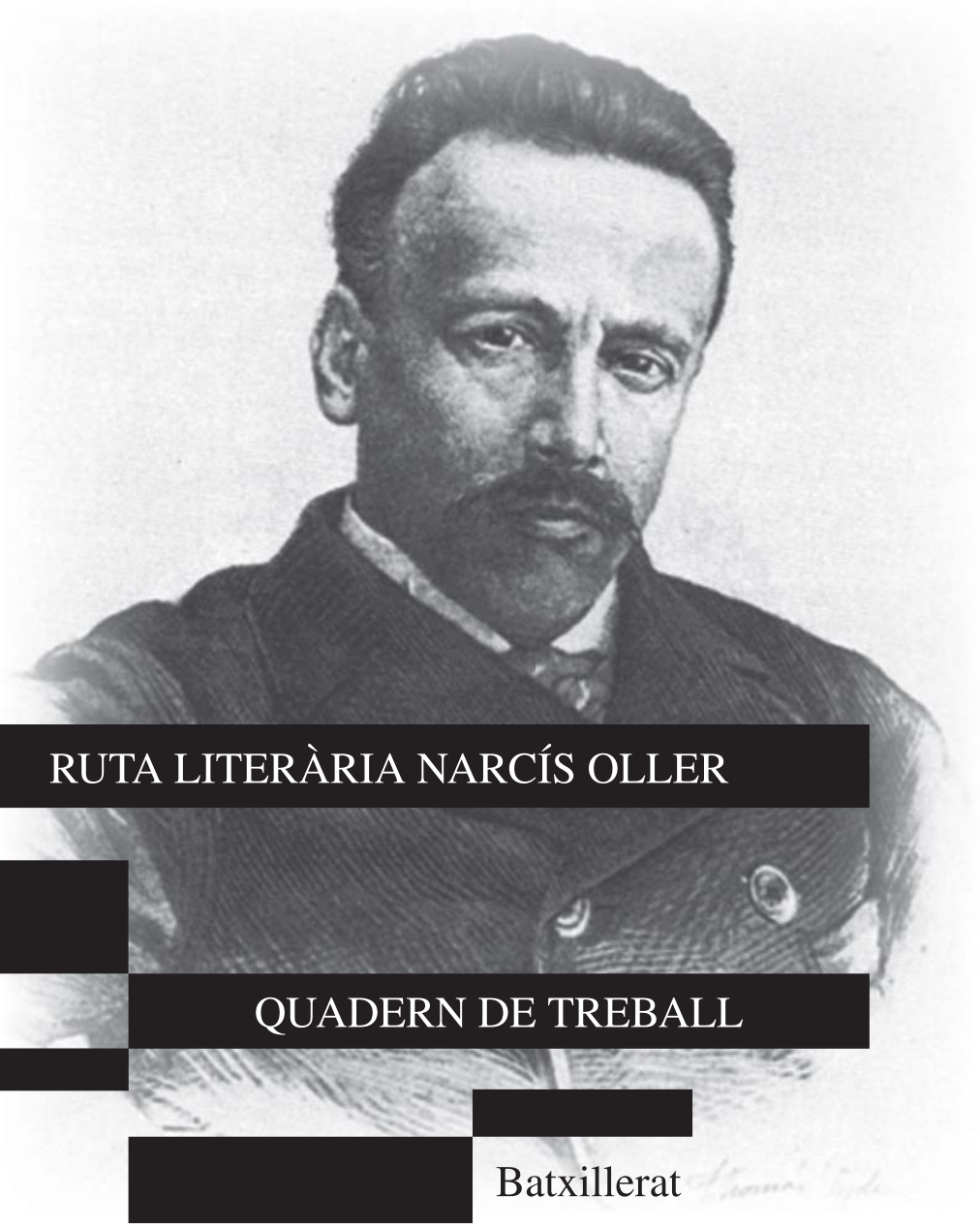

RUTA LITERÀRIA NARCÍS OLLER

QUADERN DE TREBALL

Batxillerat

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DE L'ALT CAMP

Ruta literària Narcís Oller

Objectius en tres apartats:

. L'autor

- Conèixer Narcís Oller
- Relacionar el personatge amb el territori on va néixer i/o on va transcórrer part de la seva obra
- Enllaçar i relacionar l'autor amb altres personatges propers de l'època

. La seva obra

- Potenciar l'interès per la seva obra
- Conèixer les obres més representatives de l'autor
- Saber relacionar aspectes i fets de la seva obra amb indrets de Valls i de la comarca

. El seu temps

- Saber ubicar Narcís Oller en un moment històric
- Saber veure com influïren els fets històrics i els corrents literaris de l'època en la seva obra
- Conèixer l'aportació important que l'autor féu a la literatura

Contingut del quadern:

1. Activitats de cada apartat:

- L'autor
- La seva obra
- El seu temps

2. Taula cronològica dels fets més representatius de l'època i de la vida i l'obra de Narcís Oller

3. Plànol de Valls per on transcorre la ruta

Ruta literària Narcís Oller: ITINERARI

L'itinerari de la ruta circula pels carrers del nucli antic de Valls, indrets on Narcís Oller passà la seva infantesa, com ara la casa on va néixer, o indrets que, a més que els va viure de prop, apareixen en moltes de les seves obres.

Les parades coincideixen amb les de la ruta senyalitzada, indicades amb uns plafons que trobareu al llarg del recorregut. Els plafons donen informació de la situació, de l'escriptor i de la seva obra i, en alguns casos, també hi podeu llegir fragments de les seves novel·les.

Aquest quadernet està pensat perquè es realitzi després de fer la ruta literària pels carrers de Valls, i és convenient, també, disposar d'algun dels textos de la ruta, ja sigui de la dramatitzada o de la literària pròpiament, o consultar la informació de la ruta que es pot trobar a la *web* **http://www.narcisoller.cat/index.php** de la Societat Narcís Oller.

· **Parades:**

Punt de trobada: plaça del Quarter, davant del bust de Narcís Oller
Parada 1: carrer de la Cort
Parada 2: Sala de Plens de l'Ajuntament
Parada 3: plaça del Blat
Parada 4: església de Sant Joan
Parada 5: plaça dels Escolans
Parada 6: carrer Major
Parada 7: Portal Nou
Parada 8: plaça del Carme (antic Sindicat)
Parada 9: carrer de Sant Antoni
Parada 10: plaça dels Alls
Parada 11: El Pati

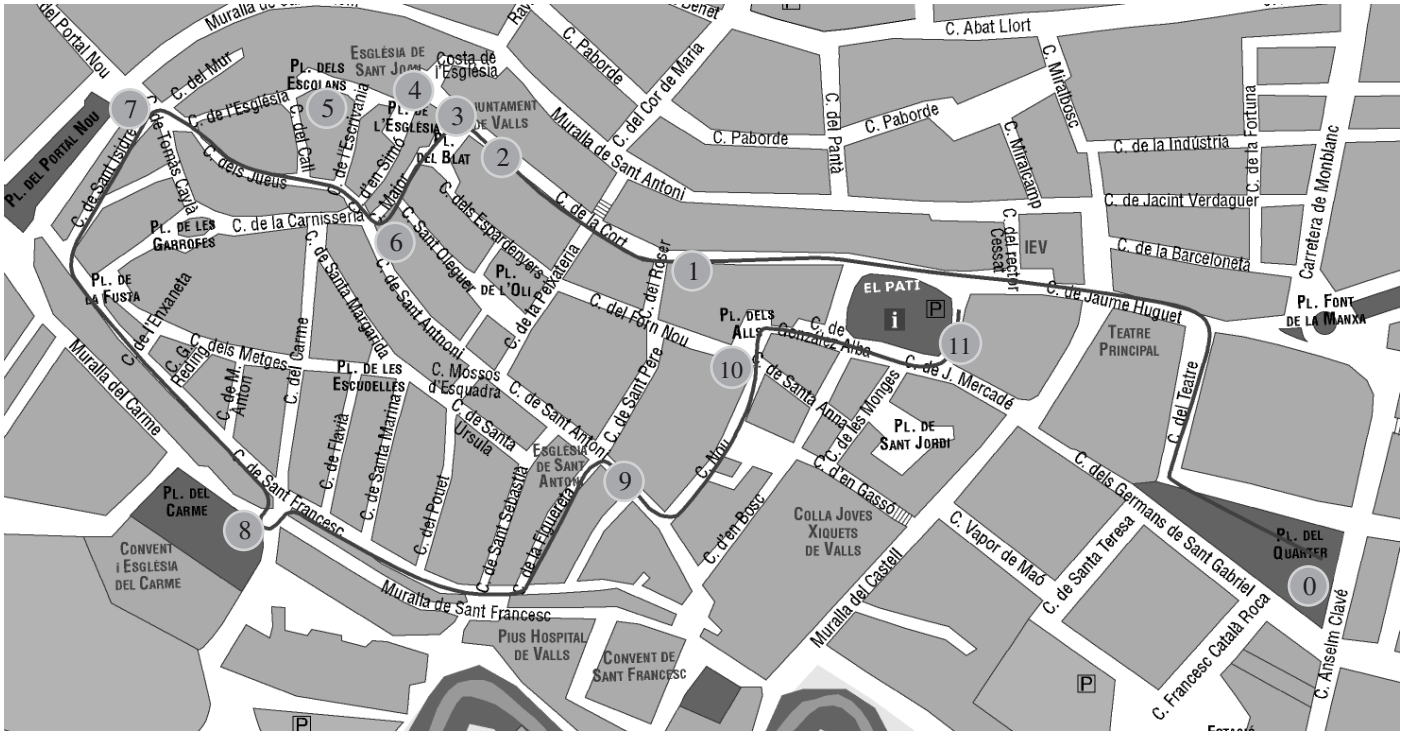

L'AUTOR

1. Consulta la taula cronològica i indica l'edat aproximada a sota de les imatges que representen Narcís Oller en diferents etapes de la seva vida:

_____ _____ _____ _____ _____

2. Tria i senyala, de les següents signatures, la de l'autor:

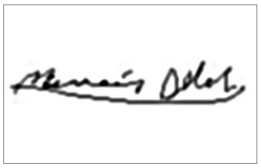

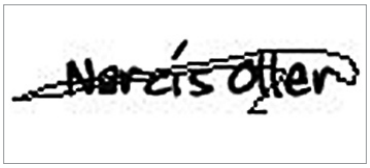

3. Emplena els buits que falten al text:

L'escriptor va néixer l'any ..... al número 25 del carrer ..... de ..... , en el si d'una família benestant, i va morir a Barcelona l'any .....; el seu pare era Josep Oller i ....., advocat i promotor fiscal del Jutjat de Primera Instància de Tarragona, propietari de la casa de senyors del carrer de la Cort i d'una finca als Boscos de Valls; i la seva mare, de la família Moragas, que residia en una casa senyorial del Forn Nou, es deia .... i de Tavern.

L' època d'Oller va estar marcada per profunds canvis socials, econòmics i polítics que el van influir personalment i que es veuen reflectits en la seva obra. Als tres anys va quedar orfe de pare i la família anà a viure a casa del germà de la seva mare, la casa dels Moragas. A partir dels 17 anys, començà a estudiar a ...., si bé continuà residint a la nostra ciutat. Als 28, ja advocat, s'instal·là definitivament a Barcelona i es casà amb .... Van tenir tres fills: ....., afeccionada a la pintura; ....., metge; i ....., advocat i escriptor com son pare i autor, entre d'altres, de la novel·la *Quan mataven pels carrers*.

4. Com s'ha dit, Narcís Oller quedà orfe de pare als tres anys i es traslladà a viure amb la seva mare a la casa del seu oncle, Josep de Moragas i de Tavern, home d'una gran cultura. La lectura dels clàssics de la llibreria del seu oncle deixà una empremta important en la seva obra posterior. És en aquesta època que començà una llarga i estreta amistat amb un cosí seu.

• Com es deia el seu cosí?

• Per què fou tan important la seva amistat?

• Quin altre crític literari fou també rellevant en la seva futura carrera d'escriptor?

5. Tot i que va ser un escriptor important a l'època i perdura la seva vàlua, què havia estudiat i a què es va dedicar professionalment?

6. Narcís Oller era un escriptor inquiet. Consulta l'inici del text de la ruta literària i digues què el neguitejava i què atreia el seu interès.

7. Per quin personatge polític de la seva època va sentir una admiració especial i per què?

8. Durant els seus estiueigs passava temporades en un lloc de la Cerdanya. A quina població ens referim i quina obra literària recull aquesta experiència?

TAULA CRONOLÒGICA DE L'ÈPOCA DE NARCÍS OLLER

Referència dels fets més destacats de la vida i l'obra de Narcís Oller i dels fets culturals des de la primera dècada del segle XIX fins al 1962:

Fet històric	Data	Narcís Oller
Portada d'aigua a la població de Valls	1816	
Es publica *La Pàtria*, de B. Carles Aribau	1833	
Inici de les obres del Teatre Principal	1845	
	1846	Neix Narcís Oller
	1849	Es queda orfe
Acabament de les obres del Teatre Principal	1851	
	1861	Comença a estudiar a Barcelona
Creació del Centre de Lectura	1862	
	1874	S'instal·la a Barcelona i es casa
Es premia *L'Atlàntida* als Jocs Florals de Barcelona	1877	
	1877	Comença a escriure en català les seves obres
	1879	Guanya els Jocs Florals
	1879	**Publica *Croquis del natural***
	1879	**Publica *Sor Sanxa***
	1880	Guanya els Jocs Florals
	1880	**Publica *Isabel de Galceran***
	1881	Promou el Jocs Florals a Valls
	1882	**Publica *La papallona***
Lluís Homs acaba la façana del Teatre Principal	1882	
	1883	Publica el volum de contes ***Notes de color***
	1884	Publica ***L'escanyapobres***
	1884	Escriu ***La bufetada***
	1885	Publica ***Vilaniu***
	1885	Escriu ***Josep Estruch***
	1886	Escriu ***En Baldomer Galofré***
Es funda el Sindicat Agrícola	1888	
	1888	Publica ***De tots colors***
	1890	Publica ***La febre d'or***
	1890	Escriu ***Eleonora Duse***
La Sala d'Actes i Plens es converteix en la Galeria de Vallencs Il·lustres	1891	
Arriba el ferrocarril a Valls	1891	
Mor Josep Ixart	1895	
	1897	Publica ***Figura i paisatge***
Mor Sardà	1898	
	1899	Publica ***La bogeria***
	1899	Escriu ***A un esnob***
	1901	Escriu ***Troubetzkoy*** a Barcelona
	1906	Publica ***Pilar Prim***
	1906	A partir d'aquesta data es dedica al teatre, sobretot a fer traduccions
	1912	Li és concedit el premi Fastenrath per ***Pilar Prim***
	1913	Comença a escriure el que seran les ***Memòries literàries***
	1916	Publica ***Rurals i urbanes***
Es crea la Biblioteca Popular de Valls	1918	***Publica Al llapis i a la ploma***
	1925	Es fa un homenatge públic a Narcís Oller
	1926	Publica el volum d'obres teatrals ***Renyines d'enamorats***
	1928	S'inicia la publicació de les ***Obres completes*** en dotze volums
	1930	Mor Narcís Oller
	1962	Es publiquen les ***Memòries literàries (Història dels meus llibres)***

LA SEVA OBRA

1. Quin any es va publicar la seva primera novel·la i quin n'és el títol?

2. Omple els buits de la taula següent:

Títol	**Dècada de la seva vida**	**Tema**
L'escanyapobres	trentena	
La papallona		
Vilaniu	quarantena	
La febre d'or		
La bogeria	cinquantena	
Pilar Prim		

3. Enllaça l'any de publicació amb el títol de les obres de Narcís Oller següents:

·*La febre d'or*	1879
·*L'escanyapobres*	1882
·*La papallona*	1884
·*Croquis del natural*	1890-1892
·*Pilar Prim*	1899
·*Memòries literàries*	1906
·*Vilaniu*	1885

4. Indica a quines obres de Narcís Oller pertanyen els següents fragments i comenta a què es refereixen:

"La naturalesa, l'home, la vida m'han interessat tot temps més que el llibre. En la contemplació de les coses reals és on he trobat sempre mes principals deliquis, tota la inspiració de mes narracions i mes novelles. Per això he estat més contemplatiu que actiu."

• *Obra:*

"Per fi, apuntant un i altre l'ull en el bastó que aguantava don Pau com una ullera de llarga vista, afirmaren els forasters haver albirat la Maiola, aquella taca blanca darrera una taca verda que en Galceran batejava de noguera tot de cor, no perquè pogués des d'allí classificar-la. I el brec tornà a arrencar carretera amunt, deixant darrera un nuvolet de pols, i desfilant sempre entre els rengles d'oliveres o garrofers que s'abocaven al camí tots empolsats."

• *Obra:*

"I com que la nit abans hi havia hagut escopetades a la Rambla, i tal com anava el poble es podien repetir, ell que, essent al carrer, em diu:

– Saps on podríem passar la vetlla? Al Cafè de les Delícies. Sé que hi torna a anar en Daniel Serrallonga, a qui desitges conèixer, i, si hi és, te'l presentaré. Només et demano que, si en diu alguna, t'aguantis el riure i el deixis per a mi, que amb mi no s'enfada. Jo me'l camelo, com ara diuen, i ell no ho coneix."

• *Obra:*

"A doll fet l'anava amarant la tristesa; una tristesa negra, amargant, atuïdora, que no es podia expel·lir del cor. I pensant en si mateixa, en son trist passat, en son trist present, en son trist esdevenidor, de sobte, i sense saber perquè, pensà també en Deberga. "Qui era aquell home? Ah, no ho sabia! No havien passat sinó sis hores plegats, a la vida! I, ella, tantes, tantes que n'hi passaria a gust! Ah! si ella hagués pogut casar-se amb un home com aquell."

• *Obra:*

"En Lluís, a qui es referia la senyora Pepa, estudiava el quart any de dret, i era, en efecte, simpàtic a tot dir. Poc amic de fer el xitxarel·lo i de passejar-se enguantat i vestit per entre empentes, com es passeja a Barcelona; menys aficionat a la vida de saló i de cafè, gaudia allunyant-se dels barris de vernís ciutadà, i, així que va raure a la dispesa del carrer d'En Roig, s'hi trobà com el peix a l'aigua."

• *Obra:*

5. Llegeix primer el següent fragment d'Oller:

"L'obra d'art és fruit de l'observació i el sentiment posats en joc davant del natural. Mai una còpia servil d'aquest. En aquella funció l'observació destria, enfoca, encaixa; la imaginació dibuixa i agrupa; el sentiment, vivifica i colora."

I després el d'un crític literari rus, que deia:

"Doneu un home a Zola i aquest no pararà fins a trobar-hi la bèstia; doneu una bèstia a Oller i no pararà fins a trobar-hi l'ànima." (*Memòries literàries*)

Podries explicar què volia dir el crític rus amb la seva afirmació?

EL SEU TEMPS

1. El segle XIX, època en què va viure Narcís Oller, fou un segle marcat per profunds canvis socials, polítics i econòmics. Aquests canvis van influir en la seva vida i queden reflectits en la seva obra. Foren canvis que van portar a la Revolució Industrial i la introducció del sistema capitalista; aquests fets dividiren la societat entre proletariat i burgesia. Un dels polítics que més va admirar Oller fou el general Prim.

• Recordeu quin personatge, i de quina obra, està obsessionat per la figura de Prim?

També va viure la febre borsària de la dècada dels vuitanta, que va enriquir-ne uns quants i va arruïnar-ne d'altres.

• Quina és l'obra que més reflecteix tot aquest daltabaix econòmic? N'has vist la pel·lícula?

2. El Romanticisme, moviment imperant en l'Europa de l'època, defensava la identitat nacional i conreava la cultura popular. A casa nostra, aquest corrent desembocà en la Renaixença, que promovia la recuperació de la llengua i la literatura catalanes.

Narcís Oller no en restà al marge i després d'uns primers intents d'escriure en castellà, com li aconsellaven escriptors de ressò com ara Galdós, es lliurà a la seva veritable expressió i tal com diu més tard, a les Memòries, va "...veure finalment clar que entre l'escriptor i la seva llengua nadiua hi ha un nexe tan estret que no té substitució possible."

Durant aquesta època, hi hagué figures literàries de renom a Catalunya que culminaren la recuperació literària en els diferents gèneres. Emplena els buits que falten amb el nom, el gènere literari que conrearen i alguna de les seves obres:

Nom	**Gènere**	**Obres**
		L'Atlàntida
Àngel Guimerà		
	novel·la	

3. Narcís Oller tingué una relació molt estreta amb els Jocs Florals. Mira d'emplenar els buits del text següent:

Després dels premis en prosa per l'obra ....., als Jocs Florals del 1879, i per *Isabel de Galceran*, l'any ....., Narcís Oller esdevingué un dels promotors de..... ....., i en fou jurat a les Decennals de l'any..... . Més tard, el 1896, ... els Jocs Florals, amb un discurs que glossà els inicis de la seva carrera literària.

4. L'any 1882, Narcís Oller publicà la seva primera novel·la llarga, que marcà l'inici del Naturalisme a Catalunya i li donà fama a tot Europa. La novel·la fou traduïda al francès tres anys després i prologada per Émile Zola, important escriptor naturalista.

Tot i que els crítics de l'època emmarcaven l'obra en aquest corrent, tant Zola com Yxart i Sardà afirmaven que Oller se'n diferenciava substancialment.

Quines característiques té el Naturalisme i en què se'n diferencia l'obra d'Oller?

5. Narcís Oller es va relacionar amb personalitats de renom de la seva època. Mira els personatges de la taula següent i comenta si hi havia acord per motius literaris o no i què els separava:

Personatge	Qui era	En què convenien o en què discrepaven
Émile Zola		
Galdós		
Josep Yxart		
Joan Sardà		

6. L'any 1893, Narcís Oller féu un viatge per Espanya que li va permetre tenir contacte amb escriptors de renom a la Península.

De quins escriptors es tracta?

7. Després de la publicació de ***La bogeria*** es dedicà a escriure comèdies breus i monòlegs, a traduir diversos autors i a col·laborar en diferents periòdics.
Durant aquesta època, s'anà distanciant a poc a poc del món literari. La mort prematura dels seus dos amics i la implantació dels nous corrents literaris dominants en aquell moment, als quals no se sentia lligat, li feren prendre distància i allunyar-se dels cercles literaris del moment.

A quins dos corrents literaris ens referim?

8. L'obra ***Pilar Prim*** marcà un punt i a part en l'obra d'Oller. Fou la seva darrera gran novel·la i tant la caracterització dels personatges com l'observació de la realitat s'allunyaven del naturalisme anterior.
Sabries dir el nom de la protagonista i les seves característiques?

Edita:

Narcís Oller
SOCIETAT NARCÍS OLLER ▸ VALLS

Patrocina:

Ajuntament de Valls
Regidoria d'Educació

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DE L'ALT CAMP

Col·laboren:

Caixa Tarragona

DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

Generalitat de Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Imprimeix: Arts Gràfiques Requesens

Composició: Imatge-9, SL

Dipòsit Legal: T-1714-08

Octubre de 2008